

KINNITATUD
Keskkonnaameti
15.12.2023
korraldusega nr 1-3/23/670

Ebavere loodusala (maastikukaitseala) kaitsekorralduskava

Terviserada Ebavere loodusala metsas. Foto: Liggi Namm

Sisukord

1.	Ala iseloomustus	4
1.1	Uuritus ja seire	5
2.	Kaitseväärtused ja kaitse eesmärgid	7
3.	Kavandatavad kaitsekorralduslikud tegevused.....	10
3.1	Tähised.....	12
3.2	Külastuskorraldus.....	12
	Kasutatud allikad	14

Kasutatud lühendid, mõisted ja selgitused

KE – kaitse-eeskiri

KeA – Keskkonnaamet

KESE – Keskkonnaseire Infosüsteem

LKS - looduskaitseseadus

LoD – loodusdirektiiv (käsitleb ohustatud elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsepõhimõtteid)

LoA – loodusala (loodusdirektiivi I ja II lisas nimetatud elupaigatüüpide või liikide kaitseks asutatud ala)

RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus

EELIS – Eesti Looduse Infosüsteem

SDF – Natura standardandmebaas

Kaitseväärtus – kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk)

Kaitse eesmärk – kaitseväärtuse soovitud seisund

Säilitamine – olemasolevate väärtuste säilitamine, sh looduslik areng (seisund ei muutu halvemaks, säilitamine ei tähenda seda, et seisund peab jääma samaks)

Seisundi parendamine – arvestatava esinduslikkusega (C) elupaikade seisundi parendamine kraavide sulgemise, looduslikule arengule jätmise jms abil

Taastamine – tegevused, mis on seotud olemasolevate, kuid halvenenud struktuuriga elupaikade taastamisega (nt pärandniidud ja sood)

1. ALAISELOOMUSTUS

Loodusala nimi ja kood	Ebavere loodusala (EE0060215)
Loodusale jäävad kaitstavad loodusobjektid	Ebavere maastikukaitseala (KLO1000465)
Pindala	39 ha
Asukoht ja piirid	Lääne-Viru maakond, Väike-Maarja vald Leitav Keskkonnaportaalist
Kaitsekord	Vabariigi Valitsuse 15. septembri 2016. a määrus nr 101 „Ebavere maastikukaitseala kaitse-eeskiri” Looduskaitseadus , § 14, 30, 31
Koostaja nimi	Liggi Namm
Koostamise aasta	2023
Kaitsekorralduskava koostamise kord	Keskkonnaministri 2. novembri 2022. a määrus nr 50 „Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine”

Ebavere looduslal on üpris väikesel pinnal (39 ha) koos loodus- ja pärandiväärtused ning head rekreatsioonivõimalused. Seal asub metsaga kaetud Ebavere mägi, mis on ühtlasi hiiemägi. Ala eesmärk on, et metsakooslused ja kaitsealused liigid oleksid heas seisundis ning Ebavere mäe sportimiseks või hiiena kasutamine toimub määral, mis tagab loodusväärtuste säilimise.

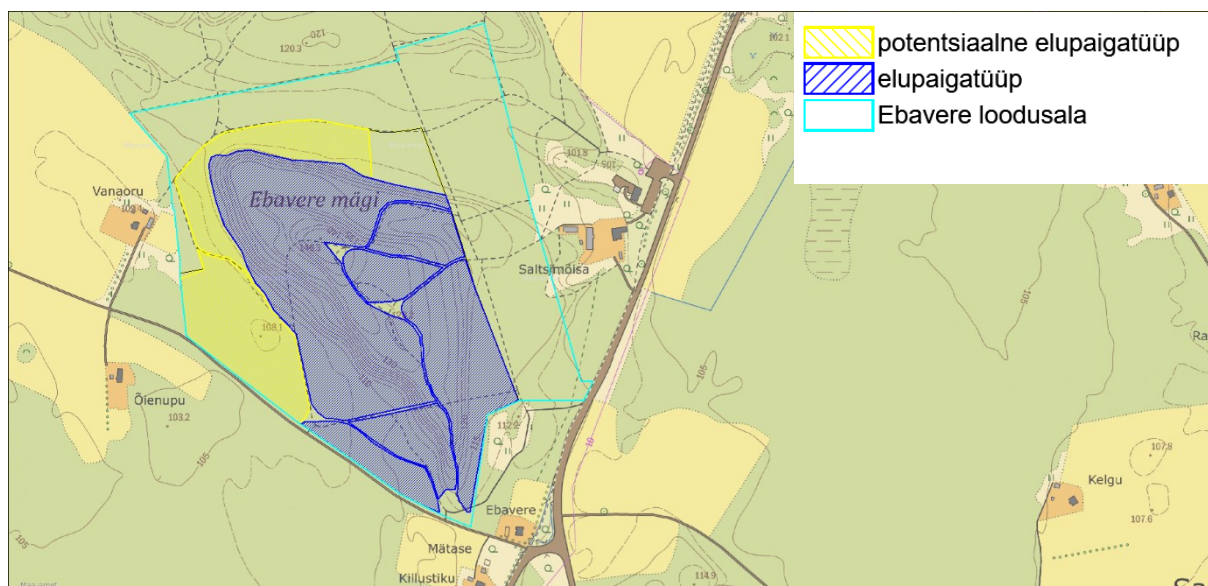
Kaitsekorralduskava annab soovitusel kaitstava ala valitsejale kaitse-eesmärkide saavutamise parimatest viisidest, kuid ei loo õigusi ega kohustusi kolmandatele isikutele.

Ebavere loodusala (Ebavere maastikukaitseala) kaitsekorralduskava on koostatud tähtajatult. Kava vaadatakse üle ja uuendatakse põhjendatud juhtudel väärtuste kaitse tagamise eesmärgil lähtuvalt tulemuslikkuse hindamise või uue inventuuri andmetest.

1.1. Uuritus ja seire

Inventuurid

Loodusalal on erinevat tüüpi loodusdirektiivi I lisa nimetatud elupaiku kokku umbes 18 ha (Joonis 1. EELIS, 2023). Lisaks on sihtkaitsevööndis ligikaudu 6 ha potentsiaalseid rohunditerikkaid kuusikuid (9050)¹. Esimesed elupaikade inventuurid tegi 2001. aastal Tartu Ülikooli Ökoloogia ja Maateaduste Instituut, mis määras peaaegu kogu loodusala ulatuses elupaigatüübi rohunditerikkad kuusikud. Hiljem murdis torm kuused ning peapuuliigi moodustasid laialehised ligiid (peamiselt vaher ja pärn). 2009. aasta külastusuuringu käigus kaardistasid eksperdid Kalle Karoles, Jaanus Paal ja Taimi Paal ka elupaigatüübi vanad laialehised metsad (9020*). Sama töö käigus hinnati rohunditerikaste kuusikute pindalaks looduslal vaid alla 2 ha. 2015. aastal täpsustas Keskkonnaamet välitööde käigus loodusala elupaigatüüpide piire. Tabelis 1 toodud kaitseväärtuste seisundid on määratud 2015. aasta välitööde ja analüüsi alusel EELISesse kantud andmete põhjal.

Joonis 1. Loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpide asukohad Ebavere looduslal (EELIS, september 2023; aluskaart: Eesti Põhikaart, Maa-ameti WMS kaardirakendus, september 2023).

Loodusalal on registreeritud viis kaitsealust liiki: karvane maarjalepp (*Agrimonia pilosa*) ja varju-püsikluste (*Bromus benekenii*), mis kuuluvad II kaitsekategooriasse ning III kaitsekategooriasse kuuluvad hiireviu (*Buteo buteo*), sulgjas õhik (*Neckera pennata*) ja pruunikas pesajuur (*Neottia nidus-avis*) (EELIS, 2023). Karvase maarjalepa andmed kanti EELISesse esmakordselt 2001. aastal, mil liigi inventeeris Malle Leht. Varju-püsikluste inventeeris 2000. aastal Mari Reitalu. Hiljem on mõlema liigi kohta mitmel aastal lisatud erinevate inventeerijate vaatlusandmeid nii riikliku seire tulemuste kui Keskkonnaameti välitööde alusel.

¹ Sulgudes on siin ja edaspidi elupaigatüübi loodusdirektiivi I lisa kood. Tärniga * on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

2009. aastal viis Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (osa praegusest Keskkonnaagentuurist) Ebavere loodusalal läbi külastuskoormuse ja -mõjude uuringu. Täpsemalt saab uuringu tulemustest lugeda peatükist 3.2 „Külastuskorraldus”.

Riiklik seire

Ebavere loodusalal paiknes Ebavere seirejaam (SJA4219000), kus viidi 2000., 2006. ja 2007. aastal läbi kaitstavate soontaimede liigiseiret. Seiratavad liigid olid karvane maarjalepp ja varju-püsikluste. 2022. aastal seirejaam EELISes arhiveeriti selgitusega „Kandealusega seotud seirejaamad arhiveeritakse, kuna nende seirekohtade seireandmed sisestatakse viimastel aastatel ja ka edaspidi KESEsse hoopis liigileiukoha kirjetega.” (EELIS, 2023)

Inventuuride ja uuringute vajadus

Vajalik on läbi viia karvase maarjalepa ja varju-püsikluste inventuur kogu alal seni teadaolevates leiukohtades ja radade ääres. Lisaks inventuurile on vajalik ekspertarvamus, milles analüüsitakse liikide levikut, seisundit, ohutegureid ja antakse kaitsekorralduslikud soovitused.

2. KAITSEVÄÄRTUSED JA KAITSE EESMÄRGID

Loodusala kaitse-eesmärkideks olevad väärtused (kaitseväärtused) on kinnitatud Vabariigi Valitsuse 2004. aasta korraldusega² ja maastikukaitseala omad Vabariigi Valitsuse 2016. aasta määrusega³. Ebavere loodusala kaitse-eesmärgiks on loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüp rohunditerikkad kuusikud (9050). Loodusala kaitse-eesmärgiks tuleb lisada vanad laialehised metsad (9020*), mis on juba Ebavere maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks.

Rohunditerikkaid kuusikuid on 2017. aasta Natura standardandmebaasis 13,4 ha. EELISesse kantud inventuuride alusel on neid Ebavere looduslal 7,5 ha. Lisaks on 5,9 ha potentsiaalseid rohunditerikkaid kuusikuid, mis kõik asuvad sihtkaitsevööndis (EELIS, 2023). Potentsiaalsetel aladel elupaigatüüpide väljakujunemiseks on vaja, et need jääksid peamiselt (st eemaldada võib radade ääres olevad ohtlikud puud) looduslikule arengule.

Vanad laialehised metsad inventeeriti looduslal alles 2009. aastal, mistõttu ei ole need 2004. aasta korraldusega loodusala kaitse-eesmärgiks seatud. 2017. aasta Natura standardandmebaasis on Ebavere looduslal vanu laialehiseid metsi märgitud 10,5 ha ja sama palju on neid EELISesse kantud inventuuri järgi inventeeritud (EELIS, 2023).

Liikidest on loodusala kaitse-eesmärk karvane maarjalepp (*Agrimonia pilosa*), mis on nimetatud loodusdirektiivi II ja IV lisas. Karvane maarjalepp on ka maastikukaitseala kaitse-eesmärk. Lisaks on Ebavere maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks varju-püsikluste (*Bromus benekenii*), mis ei ole loodusdirektiivi liik, kuid kuulub siseriiklikult II kaitsekategooriasse. Mõlemaid taimi on inventeeritud kaitstavate soontaimede riikliku seire raames.

Karvane maarjalepp kasvab Ebavere looduslal ligikaudu 0,2 ha suurusel alal, kus alates 2001. aastast on tehtud eri aastatel kokku kuus vaatlust. Taimede arv on väga varieeruv, ulatudes 30 kuni rohkem kui 500 (EELIS, 2023). 2017. aasta standardandmebaasis on minimaalseks arvukuseks märgitud 500 taimet. 2023. aasta septembris Keskkonnaameti välitööl avastati, et leiukohas on niidetud ja taimed on väga väikesed. Looduslal on lisaks põhileiukohale märgitud EELISesse veel kaks karvase maarjalepa leiukohta raja ääres (inventeeritud 2000. ja 2011. aastal). Ühes leiukohas on märgitud üks taim, teises andmed arvukuse kohta puuduvad. 2023. aastal ühe taimetega leiukohas taimet ei leitud ja teises leiukohas on suure tõenäosusega tegemist hariliku maarjalepaga, välistatud pole ka kahe maarjalepa hübriidid. Tabelis 2 seatakse kaitse eesmärgiks suurema (0,2 ha) kasvukoha säilimine.

Varju-püsikluste kasvab Ebavere looduslal mööda terviseraja äärt umbes 140 m pikkusel alal (0,3 ha). Aastatel 2000–2020 on leiukohta inventeeritud kuuel aastal, taimi on loetud 33st 600ni (EELIS, 2023). 2023. aastal Keskkonnaameti töötajad välitöödel varjulustet ei leidnud.

Kuna 2023. aastal karvast maarjaleppa paaris varem teada olevas kasvukohas ja varju-püsiklustet ainsas teadaolevas kasvukohas ei leitud, on vaja läbi viia nende liikide põhjalikum inventuur looduslal koos seisundi ja ohutegurite hindamise ning kaitsekorralduslike soovitusetega.

Tabelites 1 ja 2 on Ebavere loodusala ja maastikukaitseala kaitseväärtuste hoidmisega seotud kaitse eesmärgid ja soodsa looduskaitselise seisundi saavutamist või hoidmist mõjutavad tegurid. Samuti on tabelites toodud kaitse eesmärkide täitmist mõjutavad tegurid, negatiivsete tegurite ärahoidmise või leevendamise meetmed ning kaitsetegevuse oodatavad tulemused.

² Vabariigi Valitsuse 05.08.2002 [korraldus nr 615](#) „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekirj“

³ Vabariigi Valitsuse 15.09.2016 [määrus nr 101](#) „Ebavere maastikukaitseala kaitse-eeskirj“

Tabel 1. Ebavere loodusala kaitseväärtuste koondtabel (kooslused)

Kaitseväärtus ⁴	Seisund (pindala (ha)/ esinduslikkus) ⁵	Kaitse eesmärk ⁶	Mõjutegurid	Meetmed	Oodatav tulemus ⁷	Märkused	Panus üldpindalasse /SDFi (%) ⁸
Vanad laialehised metsad (9020*) LoA – ei, KE – ja, LoD – I	<ul style="list-style-type: none"> • 8,3/B • 2,2/C 	<ul style="list-style-type: none"> • Elupaigatüübi säilitamine 8,3 ha-l • Elupaigatüübi seisundi parendamine 2,2 ha-l 	<ul style="list-style-type: none"> • Tallamine • Raie, hooldamine • Spordikompleksi arendamine 	Looduslikule arengule jätmine (v.a ohtlike puude ja rajale kaarduvate okste eemaldamine)	Heas seisundis elupaika on 10,5 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Radade hooldamisel arvestada ptk 3.2 p-ga 5, 6, 7. • Elupaigatüüp on vaja lisada loodusala kaitse-eesmärgiks. 	0,15/0,15
Rohunditerikkad kuusikud (9050) LoA – ja, KE – ja, LoD – I	<ul style="list-style-type: none"> • 5,4/B • 2,1/C • 5,9 potentsiaalne 	<ul style="list-style-type: none"> • Elupaigatüübi säilitamine 5,4 ha-l • Elupaigatüübi seisundi parendamine 8 ha-l 	<ul style="list-style-type: none"> • Tallamine • Raie, hooldamine • Spordikompleksi arendamine 	Looduslikule arengule jätmine (v.a ohtlike puude ja rajale kaarduvate okste eemaldamine)	<ul style="list-style-type: none"> • Heas seisus elupaiku on säilinud 13,4 ha 	<ul style="list-style-type: none"> • Radade hooldamisel arvestada ptk 3.2 p-ga 5, 6, 7. 	0,15/0,18

⁴ KE (ja/ei) – on või ei ole hoiuala kaitse-eesmärk; LoA (ja/ei) – on või ei ole loodusala kaitse-eesmärk; LoD – loodusdirektiivi lisa number

⁵ Elupaigatüübi pindala hektarites ja esinduslikkus EELISesse kantud inventuuride alusel 2023. a seisuga. Esinduslikkus A – väga hea, B – hea, C – arvestatav

⁶ Kaitse eesmärk seatakse aastaks 2050.

⁷ Oodatav tulemus seatakse aastaks 2050 ja tulemuslikkust hinnatakse iga 10 aasta tagant.

⁸ 2019. a [loodusdirektiivi aruande](#) andmete põhjal. Numbrid näitavad, milline on selle loodusala elupaigatüüpide osakaal kogu Eesti elupaigatüüpide/kõikide standardandmebaasi kantud elupaigatüüpide pindalast.

Tabel 2. Ebavere loodusala kaitseväärtuste koondtabel (liigid)

Kaitseväärtus ⁹	Seisund	Kaitse eesmärk	Mõjutegurid	Meetmed	Oodatav tulemus	Märkused
Karvane maarjalepp (<i>Agrimonia pilosa</i>) LKS – II, KE – ja, LoA – ja, LoD – II, IV	Üks elujõuline u 0,2 ha kasvukoht/leiukoht	Liik on säilinud vähemalt ühes u 0,2 ha suuruses kasvukohas, kus kasvab u 500 taime.	<ul style="list-style-type: none"> Tallamine, niitmine Ebapiisavad, kohati vananenud andmed 	<ul style="list-style-type: none"> Niitmise lõpetamine Inventuur koos seisundi ja ohutegurite hinnangutega ning kaitsekorralduslike soovitustega. 	Säilinud on vähemalt üks elujõuline vähemalt 0,2 ha suurune kasvukoht, kus kasvab u 500 taime.	<ul style="list-style-type: none"> Vastavalt vajadusele võib kasvukohas eemaldada võsa. Kui kinnitatakse liigi tegevuskava, järgida sealseid juhiseid.
Varju-püsikluste (<i>Bromus benekenii</i>) LKS – II, KE – ja, LoA – ei, LoD – II, IV	Üks u 0,3 ha kasvukoht/leiukoht	Liik on säilinud vähemalt ühes u 0,3 ha suuruses kasvukohas.	<ul style="list-style-type: none"> Tallamine, niitmine Ebapiisavad andmed 	<ul style="list-style-type: none"> Kasvukohas ei tohi rada laiendada, niita suve teises pooles. Inventuur koos seisundi ja ohutegurite hinnangutega ning kaitsekorralduslike soovitustega. 	Säilinud on vähemalt üks elujõuline vähemalt 0,3 ha suurune kasvukoht.	Kui kinnitatakse liigi tegevuskava, järgida sealseid juhiseid.

⁹ LKS – kaitsekategooria looduskaitseaduse alusel, KE (ja/ei) – on või ei ole hoiuala kaitse-eesmärk; LoA (ja/ei) – on või ei ole loodusala kaitse-eesmärk; LoD – loodusedirektiivi lisa number

3. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED

Vajalike tegevuste tabelisse (tabel 3) on koondatud tööd, mis on vajalikud tabelites 1 ja 2 seatud kaitse eesmärkide saavutamiseks. Tabelit võidakse tulevikus täiendada.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, milleta kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on kaitseväärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus (taastamine); kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus (inventeerimine);
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele (infotahvliid, külastustaristu).

Tabel 3. Vajalikud tegevused aastaks 2033

Jrk	Tegevuse nimetus	Maht	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	Ajagraafik
Inventuurid, seired, uuringud						
1.	Karvase maarjalepa ja varju-püsikluste inventuur koos ekspertarvamusega		Inventuur	KeA	I	2024
Hooldus, taastamine ja ohjamine						
2.	Vanade laialehiste metsade (9020*) seisundi parendamine	2,2 ha	Koosluse seisundi parendamine läbi loodusliku arengu	KeA	I	2050 ¹⁰
3.	Rohunditerikaste kuusikute (9050) seisundi parendamine	8 ha	Koosluse seisundi parendamine läbi loodusliku arengu	KeA	I	2050 ¹⁰
Taristu, tehnika ja loomad						
4.	Kaitseala tähistamine ja keelumärkide paigaldamine, varjulises kohas oleva tähise teise asukohta paigaldamine	5 uut kaitseala tähist, millest 3 paigaldada koos keelumärgiga	Kaitsealuste objektide tähistamine, tähiste paigaldamine	RMK	I	2025

¹⁰ Oodatav tulemus seatakse aastaks 2050 ja tulemuslikkust hinnatakse iga 10 aasta tagant.

Jrk	Tegevuse nimetus	Maht	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	Ajagraafik
5.	Kaitseala tähiste ja keelumärkide hooldamine	12 (5 uut tähist, 3 olemasolevat tähist, 3 uut keelumärki)	Kaitsealuste objektide tähistamine, tähiste hooldamine	RMK	II	Pärast paigaldamist igal aastal vastavalt vajadusele
Kavad, eeskirjad						
6.	Kaitsekorralduskava andmete ülevaatamine ja vajadusel uuendamine		Tegevuskava	KeA	I	1 kord kümne aasta jooksul
7.	Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamine		Tegevuskava	KeA	I	1 kord kümne aasta jooksul
8.	Loodusala kaitse-eesmärkide muutmine		Kaitsekorra muutmine	Kliimaministeerium	I	2033

3.1. Tähised

Ebavere maastikukaitseala on tähistatud kolme tähisega. See ei ole piisav, sest kaitsealale on hea ligipääs veel mitmest kohast. Tuleb paigaldada viis uut tähist ja üks olemasolev tähis paigaldada teise kohta. Teise kohta paigaldatav tähis on heas korras, kuid seda varjavad puud. Tähis tuleb paigaldada metsa viiva raja äärde lagedale. Kaitseala põhjapiirile radade äärde tuleb paigaldada tähised koos mootorsõidukiga sõitmist keelavate märkidega. Kaitsealast põhjas asub ATV jt sõidukite sõitmiseks mõeldud rada, kuid sageli satuvad sõitjad ka kaitsealale. Keelumärke tuleb paigaldada kolm.

Olemasolevate ja planeeritavate tähiste asukohad on näha külastustaristu virtuaalkontoris (haldusallasine töökeskkond).

Tähiste (5+1) ja keelumärkide (3) paigaldamine on I prioriteedi töö, mida korraldab Riigimetsa Majandamise Keskus.

3.2. Külastuskorraldus

Ebavere loodusala külastatavus on väga suur. Ebavere mägi on ajalooline looduslik pühapaik, mida kasutatakse ka tänapäeval hiina. Ala on piirkonnas oluline sportimiskoht. Seal asuvad terviserajad, mis on aktiivses kasutuses nii suve- kui talvehooajal seejuures lumega perioodil on külastajaid rohkem. Ebaveres korraldatakse mitmesuguseid spordivõistlusi.

Külastuskorralduse eesmärk on, et metsakooslused ja kaitsealused liigid ei saaks kahjustada ning Ebavere mäe sportimiseks või hiina kasutamine toimub määral, mis tagab loodusväärtuste säilimise. Eesmärgi saavutamiseks ei tohiks külastatavus loodusala osas oluliselt suurened. Kompleksi võimalikud arendused saab planeerida loodusalast väljapoole.

2009. aastal tellis Keskkonnaamet Ebavere maastikukaitseala külastuskoormuse ja -mõjude uuringu, mille viis läbi tolleaegne Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus. Uuringu peamised tulemused ja ettepanekud:

1. Suusaradasid kasutab lumikattega perioodil 100–200 inimest nädalavahetusel.
2. Suusaradade keskmiseks laiuseks oli 569 cm (maksimaalne 780, minimaalne laius 320 cm. Lisaks suusaradadele kulgeb läbi metsa rohkesti 1–2 m laiusi jalgradu.
3. Raja laiusest moodustas keskmiselt kõige rohkem (ligikaudu 38%) pinnase ja taimestiku kahjustusaste 3. Tase on ala kus: taimkate puudub või on minimaalne (üksikud taimed); esineb otsene alustaimestiku kahjustus, olemasolevad üksikud taimed on painutatud ja murtud, samblakiht on ümber pööratud jne; maapinda katab varis, lehed, okkad, oksakesed ja kooretükid; metsakõdu kiht on olemas.
4. Ebavere metsad on kasvukohtatüübilt suhteliselt tallamiskindlad või tallamiskindlad.
5. Loodusdirektiivi I lisa elupaigatüüpidele vastavates (ja potentsiaalsetes) osades ei tohi lubada mingeid raieid ega muid looduslikku seisundit muutvaid tegevusi.

Samuti ei tohi praegust suusaradade võrgustikku laiendada ega pikendada või tihendada, samuti oleks lubamatu uute kelgu-, jalg- või jooksuradade rajamine.

6. Raietöid võib lubada vaid ulatuses, mis on vajalik radadele langenud tuulemurru ning nendele kooldunud põõsaste (sarapuude) kõrvaldamiseks. Muus osas tuleb lamapuit ja tuulemurd jätta koristamata, sest need on väga olulised haruldaste sammalde, samblike ja seente substraadina.
7. Kindlasti kahjustaks metsakooslusi suusaradade katmine kunstlumega, sest kui seda veetakse rajale masinatega, kahjustaks see nii pinnast kui ka raja ääres kasvavaid puid, kui aga kunstlund hakatakse kohapeal tootma lumekahuritega, vajavad need suurel hulgal vett ja selle kohaletoimetamise torustikku. Vajaliku veehoidla rajamine praeguse suusabaasi taha, kus juba on väheses ulatuses tehtud buldooseriga pinnase planeerimist, on lubamatu, sest vajaliku mahuga veehoidla rajamisel muutuks kindlasti mäe nõlvu katva metsa põhjaveetase, mis muudaks suurel määral kogu praegust ökoloogilist seisundit ja kahjustaks oluliselt metsakooslusi.

KASUTATUD ALLIKAD

[Eesti Looduse Infosüsteem](#) (*EELIS*). Keskkonnaagentuur

Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (2009). Ebavere maastikukaitseala külastuskoormuse ja -mõjude uuring. Käsikiri Keskkonnaametis

[Keskkonnaseire Infosüsteem](#) (*KESE*). Keskkonnaagentuur

[Looduskaitseseadus](#) (2004)

[Natura aruandlus](#) (2019)

Vabariigi Valitsuse 05.08.2002 [korraldus nr 615](#) „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri”